

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН РІЧКИ ЗАХІДНИЙ БУГ ЯК ЛІМІТУВАЛЬНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ВОДНОГО ТУРИЗМУ

Валентина ЛАБАРТКАВА

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Ось уже декілька років поспіль туристична галузь України, особливо міжнародний туризм, переживає глибоку кризу. Це пов'язано із закриттям кордонів унаслідок карантинних обмежень під час пандемії COVID-19 та збройною військовою агресією Російської Федерації. У цей період єдиною альтернативою є внутрішній туризм. Українських туристів дедалі більше цікавлять різновиди активного туризму, одним із яких є водний туризм. Зростає попит на сплави по рівнинних річках із мальовничими краєвидами, де не потрібно особливих навичок і спеціальної підготовки. Однією з таких річок є Західний Буг, проте важливим чинником, що впливає на розвиток водного туризму, є екологічний стан річки.

Мета – проаналізувати екологічний стан поверхневих вод р. Західний Буг та його вплив на розвиток водного туризму.

Методи: аналіз та узагальнення літературних джерел, системний аналіз, картографічний метод.

Результати. Природний потенціал р. Західний Буг є сприятливим для проведення сплавів на різних плавзасобах (байдарках, каяках, катамаранах, SARAх, паркрафтах), рекреаційно-спортивного рибальства, дайвінгу чи купання [3]. Проте для розвитку водного туризму оцінювання якості поверхневих вод має важливе значення, адже дає можливість отримати дані про характер і ступінь забрудненості води й відповідно вживати заходи щодо поліпшення його стану.

Проведені дослідження свідчать про високий рівень забрудненості вод басейну р. Західний Буг [1]. Головними джерелами забруднення води р. Західний Буг є комунальне господарство, підприємства якого скидають 80% загальних стоків, промисловість – 10,6%, сільське господарство – 8,7%. Серед основних забруднювальних речовин, що потрапляють із стоками в річку – азот амонійний, залізо загальне, фосфати, нітрати, феноли, завислі речовини, розчинені солі, важкі метали, СПАР, нафтопродукти [2]. У водоймах поблизу м. Червонограда, Золочева та в межах Буського районів близько 50% проб, які відібрала Львівська обласна санітарно-епідеміологічна станція, не відповідали нормативам за санітарно-мікробіологічними показниками [2].

У результаті забруднення сповільнюється рух води, змінюється її хімічний склад, засмічується дно, через явище евтрофікації відбувається цвітіння води, швидкий розвиток планктону та інших мікроорганізмів, внаслідок чого вмирає риба та раки, що стає суттєвою перешкодою для розвитку дайвінгу, рибальства, купання, а на певних ділянках річки і проведення сплавів.

Ураховуючи реалізацію міжнародного проєкту «Єдне нас Буг», організацію комерційних і самодіяльних сплавів, можливості розвитку інших видів водного туризму, якість вод басейну р. Західний Буг стає одним із визначальних чинників розвитку водного туризму.

Обговорення та висновки. Для розв'язування проблем якості поверхневих вод у басейні Західного Бугу необхідно:

- провести модернізацію наявних та спорудження нових очисних споруд;
- залучення місцевих громад у контексті отримання грантів, пільгових кредитів для реконструкції та спорудження нових очисних споруд;
- проведення еколого-просвітницьких заходів;
- проведення заходів, спрямованих на розвиток і підтримку водного туризму.

Розв'язання проблем якості поверхневих вод р. Західний Буг сприятиме забезпеченню нових можливостей розвитку водного туризму в регіоні.

Ключові слова: водний туризм, Західний Буг, поверхневі води, екологічний стан.

Список використаних джерел

1. Джам О. А., Данилюк І. В. Динаміка стану якості поверхневих вод басейну р. Західний Буг. *Вісник Одеського державного екологічного університету*. 2017. № 21. С. 56–65.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodeu_2017_21_9.
2. Койнова І. Б. Геоекологічні наслідки роботи комунального господарства в басейні річки Західний Буг. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 1. № 3–4(24). С. 96–102.
3. Назарук М. М., Худоба В. В. Рекреаційно-спортивне природокористування на Львівщині: витоки та геопросторовий аналіз. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2022. Вип. 38. С. 52–61.
DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2022-38-05>.